

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5418200741
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5418200741.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matka J. H., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. K., B. XXXX/XX, zastúpená JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou, so sídlom v F. K., T. XXXX a otec V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. - H. XXXX, zastúpený Mgr. Zlatou Kapustovou, advokátkou, so sídlom F. K., N. XXXX, maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, v konaní o návrhu otca na úpravu styku a vzájomnom návrhu matky na zákaz styku, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/60/2018-160 zo dňa 23. mája 2019, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/60/2018-160 zo dňa 23. mája 2019 vo výrokoch o úprave styku otca s maloletým F. (výroky I. a II.) m e n í t a k , že

1. Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým F.:
 - každý párný kalendárny týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 17.00 hod.,
 - každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod.,
 - každý párný kalendárny týždeň v nedeľu od 13.00 hod. do 17.00 hod., a to vždy za prítomnosti matky.
2. Otec si maloleté dieťa v určenom čase prevezme od matky v mieste bydliska maloletého dieťaťa a na tomto mieste ho v určenom čase matke odovzdá.
3. Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť a poskytnúť súčinnosť na realizáciu práva styku.
4. Rodičia s ú p o v i n n í v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

V nenapadnutej časti, t.j. vo výroku III., ktorým súd konanie o vzájomnom návrhu matky na zákaz styku zastavil, zostáva rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/60/2018-160 zo dňa 23. mája 2019 n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 36 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým F. každý párný kalendárny týždeň vo štvrtok od 9.00 hod. do 11.00 hod., počas prvých ôsmich stretnutí každý

nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. a následne každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 17.00 hod. do soboty do 17.00 hod. s tým, že maloleté dieťa si otec bude v určených časoch preberať v bydlisku matky, kde dieťa aj odovzdá po ukončení styku určeného týmto rozsudkom. Matka je povinná maloleté dieťa na styk prichystať a v určených časoch otcovi odovzdať. V prípade nemožnosti realizácie styku z objektívnych dôvodov na strane maloletého dieťaťa alebo otca, je rodič povinný oznámiť tieto skutočnosti druhému rodičovi minimálne 24 hodín pred začatím styku (výrok I.). Vo zvyšnej časti súd návrh otca zamietol (výrok II.). Súd konanie o vzájomnom návrhu matky na zákaz styku zastavil (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal súd nárok na náhradu trov konania v zmysle § 52 CMP (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že otec návrhom doručeným súdu dňa 07.05.2018 domáhal sa úpravy styku s maloletým F., nakoľko úprava stretávania sa otca s maloletým dieťaťom nebola súčasťou rodičovskej dohody schválenej rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/50/2017-125 zo dňa 14.12.2017. Po návrate z výkonu trestu otec sa snažil obnoviť stretávanie s maloletým dieťaťom, ale tomuto bráni negatívny postoj matky. Aktuálne sa dieťa stretáva s otcom za prítomnosti matky v reštauračnom zariadení, čo nepovažuje za dostatočný rozsah styku, v rámci ktorého by mal možnosť s dieťaťom nadviazať bližší kontakt. Dieťa má u neho vytvorené vhodné podmienky, okrem iného vlastnú izbičku a postieľku.

3. V rámci konania matka podala vzájomný návrh na zákaz styku otca s maloletým F., ktorý odôvodňovala tým, že otec sa správa nezodpovedne, nepredvídateľne, syn sa začal zadrhávať v reči od vtedy, ako rozprával o zážitku s otcom, kvôli ktorému podala trestné oznámenie. Počas spolužitia s otcom tento sa správal v domácnosti agresívne, agresívny bol aj voči jej deťom.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že maloletý F. pochádza z nemanželského vzťahu rodičov, ktorý ukončili spolužitie v decembri roku 2015. Úprava rodičovských práv a povinností bola predmetom súdneho konania sp.zn. 8P/50/2017, ktoré bolo ukončené schválením rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/50/2017-125 zo dňa 14.12.2017. Na základe tejto rodičovskej dohody bol maloletý F. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť na výživu maloletého po 30,00 Eur mesačne od 01.09.2017. Úprava styku otca s maloletým nebola súčasťou rozsudku z dôvodu, že otec nastúpil dňa 03.11.2017 do výkonu trestu odňatia slobody, t.j. počas konania u neho vznikli prekážky dlhodobého charakteru brániace realizácii styku. Už v tomto konaní matka nesúhlasila s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom bez jej prítomnosti, čo odôvodňovala podozrením, že otec sa mal voči maloletému F. dopustiť trestného činu sexuálneho zneužitia dieťaťa, k čomu podala aj trestné oznámenie na polícii. Malo k tomu dôjsť na stretnutí syna s otcom v mesiaci marec, resp. apríl 2017 v zariadení Pohoda, po ktorom maloletý F. sám od seba pred súrodencami povedal, že otec mu ukazoval „pindo“ a tiež pri cikaní stláčal F. „pinda“. Na ďalšom stretnutí, keď chlapec išiel sám na záchod a otec išiel za ním, už mala obavy a videla, že otec chcel syna zdvíhať a chytať ho, čo chlapec nechcel a ona otcovi hovorila, že F. sa vie sám vycikať, že mu treba len zdvihnúť dosku. Odvety pri stretnutiach so synom už na záchod so synom otec nechodil, hoci mu to ona ani nezakazovala. Neskôr aj pred cudzími ľuďmi začal syn spomínať, že otec mu ukazoval „pindo“. Otec vo výpovedi v konaní sp.zn. 8P/50/2017 poprel, že mal syna sexuálne obťažovať, či zneužiť. Sám bol prekvapený, keď pri stretnutí syn reagoval tak, že už s ním nebude chodiť na záchod, lebo mu to mama zakázala a mama mu povedala, že on (otec) mu (F.) ukazoval „pindo“. To nebola pravda, k tomu uviedol, že keď bol pri stretnutí so synom na WC tak chcel aj F. cikať do pisoára a zisťoval, čo tam má a on sa práve pri týchto jeho otázkach odtiahol a potom zdvihol F., aby sa mohol vycikať do pisoára. Matka v konaní sp.zn. 8P/50/2017 predložila správu na maloletého F. vypracovanú dňa 03.08.2017 Detským advokačným centrom Náruč D. (ďalej aj DAC Náruč), ktoré navštevoval F. za účelom špeciálnej diagnostiky sexuálneho zneužitia, ktorého sa mal na maloletom dopustiť jeho otec. Táto psychologická starostlivosť prebiehala v období mesiacov apríl 2017 až júl 2017. V správe bolo tiež uvedené, že už v apríli 2017, kedy matka začala spolupracovať s DAC prechádzal maloletý F. obdobím tzv. odplienkovania a občas sa ocikal, potreboval pomôcť. Matka striktnie odmietla akýkoľvek kontakt s pohlavným orgánom dieťaťa (aj bežný materský napr. pri učení syna samotnému močeniu). Kládie veľký dôraz na striktné rešpektovanie súkromia v oblasti nahoty u všetkých členov domácnosti a akékoľvek aj zámerné zazretie intímnych partií tela (napr. pri prezliekaní) považuje za vysoko neprijateľné. Maloletý F. nenavštevoval predškolské zariadenie z dôvodu obavy matky, že F. je na matku veľmi naviazaný a nevedel by sa od nej oddeliť, že používa vulgárne slová a chýbajú mu záverečné očkovania, ktoré matka odmietla. Počas spolupráce zaznamenali, že maloletý F. bol postupne schopný oddeliť sa od matky (psychologické

vyšetrenie prebiehalo bez prítomnosti matky). Dieťa mimo prítomnosti matky reaguje spontánnejšie, vulgárne vyjadrenie nezaznamenali. Dieťa pri vyšetreniach po navádzajúcej otázke matky a tiež na výzvu psychologičky, aby povedal, či otec robil niečo, čo sa mu nepáčilo, povedalo, že ukázal mi „pindo“. Pokiaľ bolo cielene zisťované, či robil otec následne ešte niečo, reagoval, že nič. Negoval, že by ho niekto chytal za pindo, prípadne, že by niečo podobné od neho žiadal otec alebo iný dospelý. Na otázku psychologičky, či otcovi chce volať, prikyvoval, že áno. Keď dieťa pri piatom stretnutí komunikovalo o otcovi, nebolo pozorované, že by F. akokoľvek prejavoval strach z otca, prípadne odmietanie, skôr sa javilo, že sa teší, že dostal od otca ako darček hračku. DAC Náruč v záveroch konštatoval, že na základe vykonanej špecifickej diagnostiky nemožno potvrdiť podozrenie matky, že bol maloletý F. sexuálne zneužitý svojim otcom. Dieťa spontánne nereferuje o takejto skúsenosti, rovnako z cieleného rozhovoru a diagnostiky s dieťaťom nemožno potvrdiť, že by bolo dieťa traumatizované. Počas interakcie u F. nespozorovali správanie, prejavy, či iné vyjadrenia týkajúce sa otca, ktoré by naznačovali nevhodné zaobchádzanie s dieťaťom v zmysle sexuálneho zneužitia. Rovnako u dieťaťa ani v jeho hre nespozorovali sexualizované prejavy, ktoré by naznačovali podobnú skúsenosť a emočnú významnosť pre dieťa. Napriek uvedenému zaznamenali tvrdenie dieťaťa, na základe ktorých podozrenie matky zo sexuálneho zneužitia maloletého F. nemožno ani jednoznačne vylúčiť. F. uvádza, že mu otec ukazoval „pindo“, čo v prípade vedomého konania nemožno považovať za štandardné správanie dospelého muža pred dieťaťom. Treba však uviesť, že túto tému F. neprináša spontánne a samostatne, ale na podnet matky, ktorá na začiatku stretnutia svojvoľne vstupuje do interakcie dieťaťa a psychológa. Výpoveď dieťaťa je limitovaná jeho vekom, schopnosťou verbálneho prejavu aj porozumenia, ktorých je v troch rokoch veku značne obmedzený. Napriek týmto výpovediam dieťaťa pri úlohách špeciálnej diagnostiky nepozorovali, že by F. významne verbálne alebo neverbálne reagoval na podnety týkajúce sa nahoty ľudského tela, prípadne by asociačne uvádzal skúsenosť s otcom pri iných podnetoch. Zaznamenali však určitú averziu dieťaťa voči dotykom, kedy si F. aj dotyky ako objatie alebo bozkávanie spája s emóciou hnevu. Uvedené môže naznačovať, že dieťa je na dotyky citlivejšie. Z interakcie s dieťaťom možno pozorovať, že F. je emocionálne úzko naviazaný na matku a je opatrný v nadväzovaní kontaktu s cudzími ľuďmi. Javí sa, že dieťa nevedome reflektuje emocionálne nastavenie svojho najbližšieho okolia (matky) a zrkadlí matke jej vlastné pocity (matka často referuje o svojich obavách, strachu, pocitoch ohrozenia a potrebe chrániť svoje deti pred bývalými partnermi). Z uvedeného vyplýva, že u F. nemusí ísť o reálne zažitú negatívnu emóciu a traumatizáciu, ale o emóciu, ktoré sú nevedome podporované emocionálnym nastavením matky (opakované traumatizácie v detstve a v partnerských vzťahoch udávaných a zažívaných matkou). Uvedené sa vysoko pravdepodobne premieťa aj na stretnutí F. s otcom, na ktorých býva prítomná matka. Dieťa vníma nepohodu matky, ktorú vzhľadom na svoj vek môže prežívať ako svoju vlastnú. Zároveň môže v niektorých momentoch prejavovať prirodzený záujem o otca. Zo psychologického hľadiska by dieťaťu prospelo zaškolenie v materskej škole, aby dokázalo fungovať samostatnejšie a začalo si postupne uvedomovať vlastné prežívanie a potreby. DAC Náruč poukázalo na to, že prišlo do kontaktu iba s matkou, ktorá poskytla svoj subjektívny pohľad na situáciu v rodine a striktnie zamietla možnosť komunikácie DAC Náruč s otcom dieťaťa, a to z dôvodu vnímaného ohrozenia dieťaťa. Aktuálnu situáciu nemožno objektívne posúdiť bez poznania otca dieťaťa a jeho zdravotného a psychického stavu, preto odporučilo, aby bol zdravotný a psychický stav otca s ohľadom na jeho spôsobilosť starať sa o dieťa posúdený znalcom a rovnako odporučilo aj posúdenie psychického stavu matky dieťaťa klinickým psychológom, resp. psychiatrom. Zo správy Okresného riaditeľstva PZ Dolný Kubín zo 14.07.2018 bolo zistené, že vec trestného oznámenia matky voči otcovi vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu sexuálneho násillia podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona vyšetrovateľ polície uznesením zo dňa 02.09.2017 odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, t.j. z dôvodu, že začatie trestného stíhania nie je dôvodné. Otec bol podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za spáchanie nedbanlivostného trestného činu ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode s následkom smrti a ťažkej ujmy na zdraví dňa 28.02.2018. Tak ako pred nástupom do výkonu trestu, k čomu došlo 03.11.2017, aj po podmienene prepustení otec prejavoval stály záujem o F., s dieťaťom sa stretáva jeden až dvakrát do mesiaca na verejných miestach (v zariadení Pohoda, v detskom centre Kocka) vždy za prítomnosti matky, v trvaní troch až štyroch hodín, taktiež je so synom v telefonickom kontakte, v poslednom období s frekvenciou dvakrát týždenne. Opatrovník vo svojej správe zo šetrenia rodinných pomerov dieťaťa zo dňa 22.06.2018 uviedol, že s maloletým bol vykonaný pohovor bez prítomnosti dospelých, pri ktorom uviedol „Materskú školu nenavštevujem, ale chcel by som. S ocom sa stretávam v Pohode. Je tam ocko, maminka a ja. S ockom by som sa takto chcel stretávať aj do budúcnosti. Chcel by som sa s ockom stretávať častejšie. S ockom si aj telefonujem.“ Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vzhľadom na pretrvávajúce podozrenia matky zo sexuálneho zneužitia maloletého otcom navrhol vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinickej psychológie detí. Znalkyňa Mgr. Čekelová v

záveroch posudku č. 9/2019 na otázku, či bol F. zneužitý otcom, resp. inou osobou a či je v dôsledku toho traumatizovaný, uviedla, že u maloletého F. nie sú prítomné známky závažnejšej psychopatológie ako následok prežitých konfliktogénnych momentov. V súčasnosti zistiteľné stopy psychickej traumatizácie v prežívaní a správaní dieťaťa v súvislosti s uvádzaným konaním otca znalec nezisťuje. Sexuálne zneužitie otcom, resp. inou osobou, vyšetrením preto nemožno potvrdiť. Otec sa ako na vedomej, tak aj na nevedomej rovine nejaví byť pre F. konfliktogénnym zdrojom jeho ťažkostí. F. ich popisuje na verbálnej úrovni bez akéhokoľvek emočného doprovodu a ani v projektívnych technikách sa neprejavili. Nevyrovnanosť vo vývine dieťaťa vychádza skôr z menej vhodných východných vplyvov a vedenia a tiež z osobnostných, genetických predispozícií, nie je dôsledkom prežitých tráum a nespracovaných psychoreaktívnych faktorov v prežívaní dieťaťa. F. pri rozhovore so znalkyňou síce verbálne uviedol, že otec mu stlačil pindo, avšak hneď následne rozprával, že s otcom je rád, chcel by s ním byť v Kocke, doma u neho, aj vonku na prechádzke, tak každé dva týždne. Rád je s ním na mobile. Pri stretnutí s otcom u znalkyne prejavoval radosť. Znalkyňa uviedla v bode 5. záverov posudku, že F. má k otcovi vytvorené pozitívne emočné väzby. Otca prijíma a identifikuje sa s ním, uvedomujúc si, že matka jeho otca odmieta. Pre F. je dôležitý vo vytváraní jeho osobnej identity a autonómie, je pre neho autoritou, oporou a emočnou istotou. Intenzívny vnútorný konflikt sa u dieťaťa prejavuje výraznou neurotizáciou a disharmonizáciou jeho vývinu a je s vysokou pravdepodobnosťou výsledkom negatívneho partnerského vzťahu a konfliktu, riešením ktorého bol a je súčasťou a podliehaním vplyvu blízkych osôb, s ktorými je v dlhodobjšom a častejšom konflikte. Otec má k F. vytvorený pozitívny, hlboký a vrúcny vzťah. Osobnosť matky znalkyňa charakterizovala ako mentálne dostatočne, emočne však menej diferencovanú, nezrelú, senzitivnu, labilnejšiu. Problematickejšie sa prispôbuje novým situáciám, ťažšie sa orientuje, zveličuje, často sa vzdáva od skutočnosti, chýba jej sociálna a osobná cieľavedomosť, ale dokáže ísť za tým, čo je pre ňu významné. Je podnikavá, schopná presadiť sa, potrebuje od okolia podporu, uznanie. Jej výchovné postoje smerom k dieťaťu sú celkovo benevolentnejšie, bez pevných hraníc a štruktúry, skôr v jej prospech ako v prospech dieťaťa. Osobnosť otca znalkyňa charakterizovala ako mentálne dostatočne diferencovanú, praktickejšie zameranú. V emočnej sfére je osobnosť akcentovanejšia rysmi senzitivity, s ľahko naznačenými organickými zmenami, pričom fungovanie percepčno-kognitívnych schopností je kvalitatívne a plne funkčné. Prispôsobilá osobnosť má dostatok vnútorných zdrojov k primeranému zvládaniu záťaže. Nemá problém so sebaovládaním ani regulovaním svojich emócií, organizovaním svojej činnosti, je menej závislý od vonkajších podmienok. Vo výchovnom prístupe sa prejavuje stabilne, pevne, sebaisto a láskavo zároveň, s jasne stanovenými pravidlami. Osobnosť maloletého F. vykazuje zaostávajúci, nerovnomerný vývoj. Je menej zrelý v sociálno-emočnej oblasti a ľahšie ovplyvniteľný aj výchovne. Vlastný vnútorný nepokoj a nepohodu sa snaží zvládať vyššou rozumovou kontrolou, usiluje sa o predčasnú zrelosť, postráda spontaneitu. Následne sa stupňujú neurotické ťažkosti a úzkostnejšie prežívanie, ktoré disharmonizujú osobnostný vývoj a pri pretrvávaní môžu patologicky narúšať formujúcu sa osobnostnú štruktúru a emočnú zložku osobnosti dieťaťa. Dieťa nedosahuje autonómiu, nenachádza uspokojenie vo vzťahových väzbách. Je zvýšene nesamostatné a neisté. V bode 9. záverov znalkyňa uvádza, že s najväčšou pravdepodobnosťou možno konštatovať, že vývoj dieťaťa a popisované prejavy môžu byť v priamej príčinnej súvislosti s výchovou a správaním sa matky, jej emocionálnym prežívaním ako formujúcim, ale nie výlučným faktorom. Dieťa zrkadlí psychické a emočné rozpoloženie a prežívanie matky, preberá symptomatiku prejavov jej osobnostnej štruktúry. F. vyžaduje emočnú istotu a pevne stanovené hranice, ktoré mu matka nevie poskytnúť. Jej zaneprázdnenosť, jej neistota, pohodlnosť, vychádzajúce z osobnosti a nespracovaných skúseností a zážitkov, vykresľovanie otca dieťaťa v negatívnom svetle, riešenie vlastných psychických ťažkostí a vlastných chýb vo výchove odborníkmi psychiatrami a psychológmi, na ktorých prenáša svoju zodpovednosť za výchovu rovnako ako na prezentované nevhodné správanie sa otca dieťaťa, prehĺbuje zotrúvanie dieťaťa v závislosti na nej a jeho celkovú nesamostatnosť a menšiu autonómiu. Jej výchovné postoje smerom k dieťaťu nesmú byť voľné, bez pevných hraníc a štruktúry, skôr v jej prospech ako v prospech dieťaťa. Dôležitá je tiež úloha biologického otca F. a výchovný vplyv mimo rodiny - predškolské zariadenie, záujmové krúžky, neizolácia dieťaťa v rodinnom prostredí, ale jeho začlenenie do širších sociálnych štruktúr. Znalkyňa v bode 10. záverov konštatovala, že pre maloletého F. je vhodné, aby sa stretávanie s otcom realizovalo a prebiehalo podľa jeho návrhu. V záujme zdravého osobného vývinu dieťaťa je takéto širšie stretávanie sa s otcom bez prítomnosti matky pri stretnutiach, nevyhnutné. Osobnostná štruktúra otca je bez závažnejších prejavov patológie, javí sa stabilnejšia a zrelšia, s jasne stanovenými pravidlami v prístupe k synovi, vyžadujúco a láskavo zároveň. F. potrebuje emočnú istotu a pevne stanovené hranice, ktoré mu vie otec poskytnúť, kontakt s ním je pre dieťa prínosom, je podnecujúci a pre oboch dôležitý. K ohrozeniu duševného vývoja F. a prehĺbeniu vzájomného odcudzovania sa otca s dieťaťom dôjde, pokiaľ matka maloletého F. bude limitovať styk syna s jeho otcom a zasahovať doň

akýmkoľvek negatívnym spôsobom (následkom môžu byť prehľbujúce sa prítomné neurotické prejavy, úzkostné prežívanie, postupný disharmonický osobnostný vývin). Znalec doporučil postupne upraviť styk s otcom štandardným spôsobom bez prítomnosti matky. Vhodné je tiež vymedziť ich stretávanie počas vianočných, veľkonočných sviatkov a neskôr aj prázdnin. Rodinné pomery otca boli prešetrené opatrovníkom, ktorý v podanej správe zo dňa 15.05.2019 uviedol, že v spoločnej domácnosti s otcom žijú jeho družka Bc. Z. S., nar. XX.XX.XXXX, jej dcéra Ing. Z. X. s partnerom Q. A. a družkin syn V. X., ktorý sa v domácnosti zdržuje len občas. Rodina býva v trojpodlažnom podpivničenom rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve otcovej družky. Otec s družkou obýva spodné podlažie, ktoré je novo zrekonštruované. Stredné podlažie obývajú partnerkine deti a vrchné podlažie je v rekonštrukcii. Domácnosť je vkusne zariadená, udržiavaná v čistote a poriadku. Maloletý F. má v dome pripravenú detskú izbu, ktorá je zariadená primerane potrebám maloletého a spĺňa podmienky pre zdravý vývin dieťaťa. V detskej izbe sa nachádza samostatné lôžko, písací stôl, stolička, šatníková skriňa a skrinky. Otec je od novembra 2016 na invalidnom dôchodku. Je vyučený strojný zámočník. Poberá invalidný dôchodok v sume 160,00 Eur mesačne. Trikrát do týždňa - pondelok, streda a piatok absolvuje dialýzu v Kysuckej nemocnici s poliklinikou Čadca z dôvodu zlyhávania obličiek. Od 25.04.2019 je zamestnaný ako údržbár v rekreačnom zariadení Sudopark. Pracovný pomer má uzatvorený na 4 hodinový pracovný úväzok s dohodnutou mzdou 260,00 Eur mesačne v hrubom. Otec je v telefonickom aj osobnom kontakte so svojím synom, ktorému prispieva výživným v sume 30,00 Eur mesačne, kupuje mu aj nad rámec výživného. Otec je v kontakte aj so svojimi dvoma staršími synmi, ktorí žijú a pracujú v zahraničí. Družka Bc. Z. S. pracuje od 01.04.2019 v spoločnosti Železnice slovenskej republiky ako technický pracovník, do marca 2019 pracovala na ÚPSVaR v Čadci na oddelení poradenstva a vzdelávania. Jej dcéra Ing. Z. X. pracuje ako pedagóg na Žilinskej univerzite v Žiline a dokončuje doktorandské štúdium. Dcérin partner V. X. je zamestnaný ako operátor v spoločnosti T-Com. Vzhľadom na vykonaným šetrením zistené skutočnosti v domácnosti otca kolízny opatrovník bol toho názoru, že prostredie, kde otec žije, aj vzhľadom na osoby, s ktorými otec žije v spoločnej domácnosti, je v súčasnosti vhodné na realizáciu styku otca s maloletým F.. Z predložených správ o zdravotnom stave otca vyplynulo, že je dialyzovaný pre obličkové zlyhávanie t.č. 3x týždenne a 280 minút (pondelok, streda, piatok večer). Okrem toho sa lieči na hypertenziu, sekundárnu anémiu, poruchu Ca-P metabolizmu. T.č. je otec plne kompenzovaný, tlakovo stabilizovaný. Tieto diagnózy neobmedzujú otca v starostlivosti o dieťa. Z potvrdenia všeobecného lekára zo dňa 30.04.2019 vyplynulo, že otec je po fyzickej a psychickej stránke spôsobilý starať sa o maloleté dieťa.

5. Okresný súd citujúc ustanovenia § 36 ods. 1 a § 25 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine konštatoval, že rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu vo výchove dieťaťa, na ktorej má právo podieľať sa. Obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením, ktoré prenikavo zasahuje do práv a povinností rodiča, a preto ho možno vysloviť len pri preukázaní tej skutočnosti, že uskutočňovanie styku rodiča s dieťaťom by ohrozovalo zdravie dieťaťa alebo ho už aj ohrozuje. V prejednávanej veci sa osobný styk maloletého F. s otcom uskutočňuje už dlhú dobu bez zmeny v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok, t. j. maximálne dva razy do mesiaca vždy za prítomnosti matky na 3-4 hodiny, pričom matka s rozšírením styku aj na pobyt dieťaťa u otca a tiež so stykom v jej neprítomnosti nesúhlasí. Svoj postoj matka odôvodňuje tým, že maloletý F. mal byť v apríli 2017 sexuálne zneužitý otcom, a preto otec predstavuje pre dieťa hrozbu. Tiež tvrdí, že následkom prežitých udalostí sa maloletý otca bojí a ďalej nesúhlas odôvodňuje zlým zdravotným stavom otca, ktorý je prekážkou dlhodobiejšieho styku maloletého s otcom. Podozrenia matky o sexuálnom zneužití a traume maloletého z toho, ako aj tvrdenia o obavách, strachu maloletého z otca, však v konaní preukázané neboli. Matkou iniciované trestné stíhanie podané na otca pre tvrdené sexuálne zneužitie syna bolo políciou ukončené jeho odmietnutím pre nedôvodnosť. Taktiež subjekt DAC Náruč D., kde bol maloletý bezprostredne po čase, kedy malo podľa matky dôjsť k zneužitiu dieťaťa otcom, psychologické vyšetrenie nepotvrdilo podozrenie matky, že bol maloletý sexuálne zneužitý otcom, i keď to ani jednoznačne nevylúčil, avšak poukázal na to, že nemohol situáciu posúdiť objektívne, keď prišli do kontaktu len s matkou, ktorá poskytla svoj subjektívny názor a dieťaťom bez vyšetrenia otca. Na posúdenie otázky, či bol alebo nebol maloletý F. sexuálne zneužitý otcom, po psychologickom vyšetrení už oboch rodičov a maloletého, ale aj na zistenie prospešnosti styku F. s otcom a posúdenie vzájomného vzťahu otca a maloletého, bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinickej psychológie detí a dospelých, pričom znalkyňa opäť konštatovala, že nemožno potvrdiť sexuálne zneužitie maloletého otcom alebo inými osobami. Znalkyňa vyšetrením dieťaťa nezistila u neho stopy traumatizácie v prežívaní a správaní v súvislosti s tvrdeným konaním otca. Otec sa ako na vedomej, tak aj na nevedomej rovine pre F. nejaví byť konfliktogénnym zdrojom jeho ťažkostí. Matka so znaleckým

posudkom nesúhlasila a navrhovala nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania, čo odôvodňovala tým, že jej znalkyňa nevenovala dost' času, že ona nemala u znalkyne okuliare a znalkyňa jej predčítala otázky, a tak mohli výsledky testov byť skreslené tiež tým, že znalkyňa uviedla, že deti nemajú pravidlá, že je benevolentná vo výchove, čo nie je pravdou. Úroveň F. znalkyňa zhodnotila inak ako psychológ PhDr. P. B., ktorý posudzoval predškolskú zrelosť syna. Súd návrhy matky na doplnenie dokazovania kontrolným znaleckým posudkom a oboznámením sa so správou PhDr. B. na školskú zrelosť maloletého F. zamietol. Znalecký posudok Mgr. Čekelovej je komplexný, jednoznačný, bez rozporov v jednotlivých bodoch jeho záveru a matka pred návrhom na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania po doručení predmetného znaleckého posudku na výzvu súdu nevyjadrila žiadne výhrady k posudku, ani nenavrhovala výsluch ustanovenej znalkyne na prípadné doplnenie, vysvetlenie časti posudku. K námietkam, že výsledky testov môžu byť skreslené, pretože matka nemala so sebou okuliare, súd uviedol, že matka má skúsenosti so psychologickými vyšetreniami a mala sa dostať k znalkyni tak, aby bola spôsobilá sa vyšetreniu podrobiť. Taktiež matka neodmietla formu čítania otázok testu, mala možnosť tento spôsob odmietnuť, čo však neurobila. Správu PhDr. B. súd nepovažoval za podstatný dôkaz pre rozhodnutie vo veci, keď ide o správu psychológa, ktorý zisťuje zrelosť detí predškolského veku pred nástupom do 1. ročníka ZŠ. Zo správy vyplýva, že PhDr. B. zhodnotil, že psychický stav dieťaťa a stupeň jeho zrelosti vyžaduje odklad školskej dochádzky. Znalkyňa posudzovala celkovo osobnosť dieťaťa, jeho prejavy, nielen tie schopnosti a zručnosti dieťaťa, ktoré má dieťa ovládať pred nástupom do školy. Sexuálne obťažovanie alebo zneužitie vyvoláva u detí obavy, strach, odmietanie páchatel'a. Vykonaným dokazovaním, a to nielen znaleckým dokazovaním, ale aj vyšetrením v DAC Náruč, pohovorom opatrovníka s maloletým, sa ukázalo, že tvrdenie matky, že maloletý má z otca strach, nechce s ním volať, sú nepravdivé. Práve naopak, z vyjadrení aj z reakcií maloletého bolo zistené, že vzťah dieťaťa k otcovi je pozitívny, čo je konkrétne uvedené v skutkovom stave v bode 13. odôvodnenia rozsudku. Maloletý sa vyjadril, že s otcom sa chce stretávať aj širšie a častejšie ako doteraz. Súd poukázal na to, že v apríli 2017, kedy malo dôjsť k matkou tvrdnému sexuálnemu zneužitiu, bol maloletý v období odplienkovania, kedy sa občas pocíkal a pri hygiene nebol samostatný. Je bežné, že v takomto vývojovom období dieťaťa rodič pri návšteve WC ešte na dieťa dohliada, resp. mu pomáha a nie je nič nezvyčajné, keď otec dá syna vycikať aj do pisoára, kedy ho musí zdvihnúť a prípadne mu pomôcť, aby potrebu vykonal tam, kam má. V takom prípade dotyk rodiča na intímnom mieste dieťaťa nemožno vyhodnotiť ako sexuálne obťažovanie. Uvedeným chcel súd povedať, že matkou tvrdený incident mohol byť takéhoto charakteru, pričom bolo zistené, že matka má úplne striktný pohľad na nahotu a akékoľvek aj nezámerne zazretie intímnych partií členov rodiny považuje za neprijateľné a vylučuje akékoľvek obnaženie dieťaťa i v prítomnosti rodiča. Čo sa týka tvrdení agresie otca k deťom matky ešte počas spoluzitia rodičov, tak nebolo zistené, že by sa otec agresívne správal konkrétne k synovi F. (okrem jedného konania, pri ktorom mal F. „hodiť o gauč“, čo uvádzali ďalšie deti matky T. a V. pred DAC Náruč) a tiež matka neuvádzala, že by u otca počas stretnutí s F. zbadala nejaké prejavy agresivity. To nevyplýva ani z hodnotenia charakteru otca znalkyňou. Navyiac v čase styku je otec len v kontakte s F. (doteraz aj za prítomnosti matky) a v čase návratu otca z nemocnice do rodiny matky bol otec v zlom zdravotnom stave a partnerské vzťahy už boli konfliktné, pričom v domácnosti žili spolu s ďalšími piatimi maloletými deťmi matky, čo malo zrejme vplyv aj na správanie otca. V súlade so závermi znaleckého posudku súd dospel k záveru, že styk otca s F. v neprítomnosti matky je v záujme zdravého osobnostného vývinu dieťaťa. Maloletý potrebuje emočnú istotu a pevne stanovené pravidlá, ktoré mu otec dokáže poskytnúť, kontakt dieťaťa s ním je pre vývoj dieťaťa podnecujúci. Zdravotný stav otca nie je prekážkou pre výkon osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a v domácnosti má vytvorené vhodné prostredie pre pobyty maloletého u neho. Doterajší styk považoval súd za nepostačujúci, obmedzujúci a za takéhoto stavu nemôže dôjsť vo vzťahu maloletého k otcovi k prehĺbeniu tak, aby sa otec stal pre dieťa súčasťou jeho života, ako ňou sú matka, nevlastní súrodenci a partner matky. Vzhľadom na zistenú citovú závislosť maloletého na matke a na skutočnosť, že dieťa nemá vytvorené okrem rodiny matky v súčasnosti širšie sociálne väzby - nechodí do škôlky, nespáva mimo domácnosti matky, súd upravil styk s otcom postupne, tak ako je uvedené vo výroku rozsudku. Za 4 mesiace po pravidelnom kontakte s otcom v rozsahu podľa rozsudku súdu je predpoklad, že dieťa si zvykne na neprítomnosť matky a získa aj dôveru a bližší citový vzťah k otcovi. Pokiaľ otec žiadal ďalšie rozšírenie styku, súd návrh v tejto časti ako neprimeraný súčasnému stavu zamietol. Matka na pojednávaní dňa 23.05.2019 zobrala svoj vzájomný návrh na zákaz styku späť, s čím súhlasil otec aj kolízny opatrovník, preto súd konanie v tejto časti zastavil (§ 29 CMP).

6. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa. Namietala, že súd prvej inštancie svojím postupom v konaní odňal matke ústavne zaručené právo na súdnu ochranu, pretože nevykonal dôkazy navrhnuté matkou, resp. jej právnu zástupkyňou, t.j. výsluch

maloletých detí T. a V. H., ktoré by sa vyjadrili k situácii a správaniu sa otca maloletého F. v rodine po jeho vážnych zdravotných problémoch, tiež k tomu, ako sa správal k maloletému F. a podobne, nenariadil kontrolné znalecké dokazovanie na návrh matky a nevykonal oboznámenie sa so správou od PhDr. B. na maloletého F.. Ignorovanie dôkazov a argumentov matky znamená, že prvoinštančný súd tieto dôkazy nevykonal napriek tomu, že boli matkou navrhnuté a označené. Maloletý F. tvrdí matke a rovnako tvrdil aj právnej zástupkyne matky na stretnutí dňa 27.06.2019, že sa nechce s otcom stretávať sám bez prítomnosti matky, nechce ísť k otcovi do H./H., nakoľko sa ho bojí. Keď sa pýtali, prečo sa otca bojí, povedal, že kvôli tomu, že mu otec v reštaurácii Pohoda na WC stlačil penis a bolelo ho to. Ďalej maloletý povedal, že ho pri tej istej situácii otec rukou udrel do pravého ramena, a to z dôvodu, že otcovi povedal, aby sa s mamou prestal hádať. Maloletý tvrdil, že nechce s otcom chodiť na WC a nechce, aby ho otec sprchoval. Na stretnutí dňa 27.06.2019 u právnej zástupkyne matky boli vykonané samostatné rozhovory s bratmi maloletého F., T. H., V. H. a Q. H., ktorí opisovali situáciu a správanie otca F. v čase, keď s ním otec žil v spoločnej domácnosti, a to, že na nich kričal, nedovoľoval im byť s matkou v jednej miestnosti, bol agresívny a vulgárny k nim, ukazoval im holý zadok, sťahoval si nohavice pred nimi, ráno ich vyhadzoval z postele tak, že prevrátil celú posteľ s nimi, ako ich otec F. udieral rukou alebo varechou po chrbte, chytil ich pod krk a škrtil, nadával im a podobne. Opisovali tiež situácie, ako otec hodil bezdôvodne maloletého F. o gauč, pričom následkom tohto úrazu maloletý F. zvracal a otec sa o neho absolútne nepostaral a nechal ho zvracať na chodbe, kde sa o neho starali bratia, ďalej ako maloletého T. niekoľkokrát zamkol na WC od poobedia do večera, nechcel ho odtiaľ pustiť, nedal mu jesť, ani piť a T. tam plakal. Taktiež ako T. chytil za hlavu a tresol mu ju do taniera s horúcou polievkou. Deti sa vyjadrovali, že to bolo ťažké obdobie, nakoľko sa otca F. veľmi báli, keďže ich bil a robil im takéto veci a neustále boli pod stresom, nakoľko čakali od neho bitku. Vzhľadom na výpovede maloletých detí u právnej zástupkyne matky, matka podala na otca trestné oznámenie. V prílohe odvolania pripojila kópiu trestného oznámenia zo dňa 02.07.2019. Matka ako aj maloletí sa obávajú, že takéto ataky otca voči maloletému sa budú opakovať a stupňovať, preto má matka dôvodné obavy ponechať maloletého samého len s otcom. Obáva sa nielen o jeho zdravie a bezpečnosť, ale aj o to, ako ho takéto správanie otca môže ďalej v jeho vývine negatívne ovplyvniť. Stretávanie maloletého s otcom bez prítomnosti matky napriek jeho odmietavému postojú by mohlo byť pre maloletého neprimeranou záťažou. Realizácia stretnutí s otcom proti jeho vôli bez prítomnosti matky v prostredí, v ktorom sa necíti bezpečne, by bola pre maloletého nielen neprimeranou záťažou, ale negatívne by mohla na neho vplývať aj po psychickej stránke. Vzhľadom na uvedené mala za to, že v konaní by sa mal v primeranej miere rešpektovať názor maloletého, pričom nútené stretávanie nie je ani v záujme maloletého a jeho zdravého vývinu. Maloletý sa otca bojí a kontakt s ním bez prítomnosti matky by mohol byť pre neho traumou. Maloletý sa s otcom dobrovoľne nechce stretávať a predstava núteného styku z jeho strany vyvoláva u neho napätie, strach a odmietanie otca. Maloletý je citovo naviazaný na matku, a keďže matka uvedomujúc si potrebnú rolu otca v živote maloletého, nechce a nemá záujem brániť otcovi v styku s maloletým, navrhla, aby bol otcovi umožnený styk s maloletým dieťaťom len za prítomnosti matky. K odvolaniu matka pripojila kópiu oznámenia skutočností nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu podľa ust. § 208 Trestného zákona zo dňa 02.07.2019.

7. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že odvolanie matky nie je dôvodom, aby akýmkoľvek spôsobom navrhovali zmenu úpravy styku otca so svojim synom maloletým F.. Pripojili sa v celom rozsahu k rozsudku okresného súdu zo dňa 23.05.2019.

8. Otec vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť a zároveň navrhol, aby mu súd priznal trovy konania v celom rozsahu. Matka vo svojom odvolaní zopakovala skutkové tvrdenia, ktoré uvádzala od začiatku súdneho konania. Mal za to, že so všetkými uvedenými tvrdeniami matky sa dostatočne vysporiadal súd vo svojom rozhodnutí, ide len o tvrdenia matky, ktorá tieto tvrdenia uvádza účelovo s cieľom zabrániť stretávaniu sa otca s maloletým F., pričom tieto jej tvrdenia sa vykonaným dokazovaním nepreukázali. Naopak, znaleckým dokazovaním bolo dostatočne preukázané, že obvinenia matky z násillia voči maloletému F. sú ničím nepodložené a pre F. je naopak vhodné a priaznivé pre jeho ďalší vývoj, aby dochádzalo ku stretávaniu s otcom v čo najvyššej možnej miere. Pokiaľ sa maloletý F. vyjadruje negatívne o otcovi, ide o naučené formulácie, ktoré má od matky, pričom matka na maloletého F. prenáša svoju emocionálnu frustráciu; pri spontánnom rozhovore zo správania F. je zrejmé, že otca má rád a že sa na stretnutia s ním veľmi teší. Poukázal na to, že tieto závery okrem iného vyplynuli zo znaleckého dokazovania a tieto nemôžu byť kvalifikovane rozporované tvrdeniami matky ani jej právnej zástupkyne. Tiež mal za to, že naučené formulácie matky pravdepodobne preberajú aj súrodenci maloletého F.. Pokiaľ matka podala trestné oznámenie uviedol,

že toto navrhovateľ vníma ako účelové a už presahujúce hranicu, ktorú je matke ochotný tolerovať, preto navrhovateľ zvažuje podanie žaloby o ochranu osobnosti a tiež podanie trestného oznámenia na matku pre krivé obvinenie. Čo sa týka návrhov matky na ďalšie dokazovanie, mal za to, že súd sa s navrhovanými dôkazmi zo strany matky vysporiadal dostatočne. Matka na otázku súdu uviedla, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemá.

9. Matka vo vyjadrení na vyjadrenie kolízneho opatrovníka uviedla, že ÚPSVaR Dolný Kubín neberie ohľad na situáciu, ako sa otec správal k bratom maloletého F., ako aj k samotnému maloletému. Matka má opodstatnené obavy o maloleté dieťa po takýchto zisteniach zo strany jej synov. Maloletý má naďalej odmietavý postoj k stretávaniu s otcom, najmä pokiaľ má byť s otcom osamote. Maloletý prežíva strach a obavy pred stretnutiami, čo je pre neho neprímeraná záťaž. Matka nevyklučuje, že správanie otca voči maloletému ako aj bratom mohlo a môže byť príčinou jeho súčasného odmietavého postoja k stretávaniu sa s otcom. Mala za to, že v konaní by sa malo primerane prihliadať na názory maloletého a malo by sa rešpektovať rozhodnutie dieťaťa. Odkázala na nález Ústavného súdu ČR zo dňa 13.10.2015 sp.zn. III.ÚS 3462/14. Opätovne zdôraznila, že žiada, aby súd zohľadnil všetky uvedené skutočnosti a umožnil stretávanie otca s maloletým len za jej prítomnosti.

10. Na vyjadrenie otca k odvolaniu zo dňa 19.07.2019 reagovala matka vyjadrením zo dňa 19.08.2019. Vyjadrenia otca o účelovosti matkiných tvrdení a naučených formuláciách maloletého a jeho súrodencov od matky nie sú v žiadnom prípade pravdou. Pokiaľ otec toto tvrdí, je potrebné, aby to preukázal, do toho času je to len v rovine tvrdení a subjektívnych postojov. Až po odchode otca z ich spoločnej domácnosti sa začali deti zdôverovať matke o jeho správaní a až postupne po jeho odsťahovaní hovorili, čo im v jej neprítomnosti otec doma robil. Deti sa báli čokoľvek matke povedať, kým s nimi žil F. otec, pretože za „žalovanie“ očakávali od neho bitku. Pokiaľ ide o tvrdenie o naučených formuláciách, zdôraznila, že súrodenci maloletého F. sú vo veku, kedy sú dostatočne rozumovo vyspelí na to, aby posúdili veci okolo seba a na základe nich si robili vlastné názory a rozhodnutia. Nakoľko prvoradým záujmom matky je maloletý, ako aj súrodenci maloletého a ich priaznivý vývoj, je nepochybné, že matka má opodstatnené obavy o maloletého po takýchto tvrdeniach od neho a jeho súrodencov. Zotrvala na tvrdení, že navrhovala súdu vykonať dôkazy na pojednávaní konanom dňa 28.06.2018, ako aj 23.05.2019. Opätovne žiadala upraviť styk otca s maloletým len za prítomnosti matky.

11. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa reagoval na vyjadrenie matky podaním zo dňa 13.08.2019. Dal do pozornosti, že bol ustanovený za kolízneho opatrovníka a z titulu tejto funkcie prešetruje rodinné a sociálne pomery na strane maloletého dieťaťa a jeho rodiny, v prípade potreby zisťuje názor dieťaťa a toto zároveň upovedomuje o priebehu daného konania v čase, kedy konanie prebieha. V ďalšom zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení zo dňa 09.07.2019.

12. Otec na vyjadrenie matky reagoval podaním doručeným súdu dňa 26.08.2019. K tvrdeniu matky, že otec musí preukázať pokiaľ tvrdí, že negatívne tvrdenia maloletého F. o ňom sú naučené formulácie, ktoré má od matky, zopakoval, že uvedené závery už preukázané boli, vyplynuli zo znaleckého dokazovania napr. v odpovedi na otázku č. 6 v časti „Záver“ znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že vzťah F. k otcovi nie je negatívny, či odmietavý. Ak je takto niekedy vedome prezentovaný, je to neautentické zrkadlenie matkiných nevládaných pocitov, jej negatívneho a nevyváženého prežívania a nespracovaných vnútorných konfliktov, ktoré dieťa, ktoré je sugestibilnejšie, ovplyvniteľnejšie a na nej závislejšie, odráža. Tiež v odpovedi na otázku č. 9 je uvedené, že dieťa zrkadlí psychické a emočné rozpoloženie a prežívanie matky. Doplnil, že uvedené závery vyplynuli okrem iného tiež z pohovorov s inými inštitúciami, ktoré maloletý F. absolvoval, napr. zo správy Detského edukačného centra Náruč v D. vyplýva, že dieťa bez prítomnosti matky reaguje spontánnejšie, je popisovaná navádzajúca komunikácia matky, aby dieťa povedalo, čo má, dieťa má tendenciu opakovať slová a vyjadrenia, ktoré počul zo strany dospelých, atď. Pokiaľ aj vyslovil domnienku, že naučené formulácie preberajú aj starší súrodenci maloletého F., k tomu uviedol, že otec tak pre úplnosť len reagoval na tvrdenia v odvolaní matky. Matka prostredníctvom právnej zástupkyne vo svojom odvolaní uviedla, čo mali deti povedať na stretnutí s právnou zástupkyňou, avšak takéto tvrdenia ostávajú v rovine tvrdení a nie sú ničím preukázané. Otec takéto tvrdenia matky odmieta a nesúhlasí s nimi. Pokiaľ ide o návrh na vykonanie dokazovania, na pojednávaní dňa 23.05.2019 matka uviedla, že ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania nemá, akceptovala postup súdu, ktorý ňou navrhované dôkazy nevykonala, keďže na týchto návrhoch vo svojom konečnom prejave nezotrvala.

13. Vyjadrenie otca bolo doručené kolíznemu opatrovníkovi dňa 26.08.2019 a právnej zástupkyňi matky dňa 10.09.2019, na ktoré už písomne nereagovali.

14. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie matky bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP), a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom podľa § 219 ods. 3 CSP v spojení s § 387 ods. 1 CSP a 2 ods. 1 CMP vo výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom zmenil podľa § 388 CSP.

15. Odvolací súd rozhodoval o odvolaní matky voči rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bol na návrh otca upravený styk s maloletým F. v zmysle ust. § 36 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine, keďže úprava styku nebola súčasťou rozhodovania vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/50/2017-125 zo dňa 14.12.2017.

16. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a konštatuje, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti dôležité pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým dieťaťom.

17. V prejednávanej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, v ktorom je možné začať konanie aj bez návrhu. Tento charakter konania je určujúci z pohľadu vykonania odvolacieho prieskumu, keďže odvolací súd v takomto type konania nie je viazaný v rozsahom a dôvodmi podaného odvolania.

18. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, avšak vzhľadom na predmet konania bolo potrebné vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

19. Matka vo svojom opravnom prostriedku uviedla, že sa nestotožnila so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu tak, ako boli prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I.ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II.ÚS 3/97, II.ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP), a nie účastníkov. Odvolacie námietky matky k spôsobu hodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo upravil styk otca s maloletým spôsobom uvedeným vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia a ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov. Uviedol tiež, prečo nepovažoval za potrebné vykonanie ďalšieho dokazovania vo veci.

21. Okresný súd na návrh otca konal o úprave styku s maloletým F.. Z vykonaného rozsiahleho dokazovania súdom prvej inštancie k tejto otázke aj odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom k preukázaným zisteniam je žiadúce upraviť styk s maloletým F., ktorý je aktuálne realizovaný len v rámci mimosúdnej dohody. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci úpravy styku otca s maloletým dieťaťom je vhodné poukázať na jednotlivé východiská, z ktorých okresný súd vychádzal a ktoré sú uvedené v bode 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd upriamuje pozornosť na závery znaleckého dokazovania znalkyne Mgr. Čekelovej č. 9/2019, ktorý bol podaný a vypracovaný na základe uznesenia okresného súdu zo dňa 29.10.2018 a ktorý bol podaný na základe komplexného posúdenia a vyšetrenia účastníkov konania. Účelom znaleckého posudku bolo charakterizovať osobnosť maloletého F., charakterizovať osobnosť matky, charakterizovať osobnosť otca, zistiť, či bol maloletý F. sexuálne zneužitý otcom, resp. inou osobou a či je v dôsledku toho traumatizovaný a ako sa u neho trauma prejavuje, aký je

vzájomný vzťah medzi maloletým Dominikom a otcom, ak je vzájomný vzťah maloletého F. k otcovi negatívny, či odmietavý, zisťovať príčiny, aký je vzájomný vzťah maloletého F. a matky, zisťovať, či sa u maloletého F. prejavuje neurozis, resp. určité poruchy správania a čo je ich príčinou, či sú zistené psychické problémy dieťaťa, jeho neprimerané prejavy, resp. poruchy správania vyvolané správaním matky, jej emocionálnym nastavením, či traumatizáciou matky (v detstve a v partnerských vzťahoch), v čom treba jej prístup k výchove maloletého a k osobitým špecifikám maloletého F. zmeniť, či je na prospech zdravého vývoja maloletého F. styk otca s dieťaťom a v tom prípade, či je nevyhnutná, resp. vhodná prítomnosť matky pri stretnutiach, ak nie je dôvod na zákaz styku otca s maloletým F., či je vhodné rozšíriť doterajšiu úpravu styku (osobne 1x mesačne v rozsahu 3-4 hodín + telefonický kontakt viackrát týždenne), či stav maloletého F. vyžaduje pravidelnú psychologickú starostlivosť, uviesť ďalšie skutočnosti zistené vyšetrením, ktoré považuje znalec za významné pre rozhodnutie o predmete súdneho konania. Tak ako správne konštatoval súd prvej inštancie, závery znaleckého dokazovania v kontexte prejednávanej veci umožňujú prijať záver, že maloletý F. má k otcovi vytvorené pozitívne emočné väzby, vzťah k otcovi nie je negatívny. Sexuálne zneužitie otcom, resp. inou osobou vyšetrením nemožno potvrdiť, otec sa ako na vedomej, tak nevedomej rovine nejaví byť pre F. konfliktogénnym zdrojom jeho ťažkostí. Zo správy Okresného riaditeľstva PZ Dolný Kubín zo 14.07.2018 bolo zistené, že vec trestného oznámenia matky voči otcovi vo veci jej podozrenia zo spáchania trestného činu sexuálneho násillia podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona vyšetrovateľ polície uznesením zo dňa 02.09.2017 odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku, t.j. z dôvodu, že začatie trestného stíhania nebolo dôvodné. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo šetrenia rodinných pomerov okrem iného na základe rozhovoru s maloletým dieťaťom uviedol, že „s ockom sa stretávam v Pohode. Je tam ocko, maminka a ja, s ockom by som sa takto chcel stretávať aj do budúcnosti. Chcel by som sa s ockom stretávať častejšie, s ockom si aj telefonujem“. Práve s ohľadom na pretrvávajúce podozrenia matky zo sexuálneho zneužitia maloletého otcom kolízny opatrovník navrhol vykonať znaleckého dokazovania znalcom z odboru klinickej psychológie detí, ktorým sa však podozrenia matky nepotvrdili.

22. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na skutočnosť, že z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zrelú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo (povinnosť) chrániť záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove ich maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že rodičia po rozchode spolu nežijú.

23. Odvolací súd opätovne poukazuje na právo maloletého dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú, ktoré je jeho nepopierateľným právom. V konečnom dôsledku však posúdenie záujmu dieťaťa prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory maloletého dieťaťa o tom, čo je pre neho za danej situácie vhodné a čo nie. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého bez pochybností nezastupiteľné postavenie (nález Ústavného súdu ČR vo veci II.ÚS 554/04). Výkon rodičovských práv a povinností nesmie však maloleté dieťa vystaviť negatívnym vplyvom.

24. Úprava styku otca s maloletým dieťaťom v zmysle rozhodnutia okresného súdu vychádzala z hore uvedených zákonných kritérií v spojení so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami zistenými súdom v konaní. Úprava styku zohľadňovala proces prehlbovania vzťahu otca a syna tak, aby sa postupne stal súčasťou jeho života.

25. Odvolací súd vychádzajúc z tvrdení matky však v odvolaní zistil, že po rozhodnutí okresného súdu matka podala dňa 02.07.2019 na OO PZ Dolný Kubín oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchanie trestného činu podľa ust. § 208 Trestného zákona (týranie blízkej osoby a zverenej osoby), a to v nadväznosti na výpovede synov Q. H., nar. XX.XX.XXXX, V. H., nar. XX.XX.XXXX, T. H., nar. XX.XX.XXXX a maloletého F., ktorý k veci uviedol nasledovné: „Teraz sa stretávam s otcom v Pohode v F. K.. Oco sa hádal s mamou, povedal som mu, aby prestal. Keď som chcel ísť cikať, išiel so mnou oco. Oco mi na záchode stlačil pinda a bolelo ma to. Udrel ma rukou do ramena, lebo sa na mňa hneval.

Oco hovorí škaredé slová a v Pohode mi ukázal svojho pinda. Nepáčilo sa mi to. Povedal mi, že sa mu nepáči, že nového ocka volám ocko, kázal mi volať ho ujo. Oca (K.) volám oco lebo je zlý, nový ocko je dobrý. Na stretnutia s otcom sa neteším, bojím sa ho, keď mi telefonuje, tak ho vypnem, nechcem vedieť, ani kde oco byva“.

26. Zo správy Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne, odbor kriminálnej polície zo dňa 24.10.2019 bolo zistené, že dňa 08.07.2019 bol v predmetnej veci advokátkou JUDr. Ivicou Firstovou podaný podnet pre trestný čin podľa § 208/1a, 3d Trestného zákona. Trestné konanie je vedené pod č. ČVS: ORP-312/1-VYS-DK-2019, vyšetrovatelkou kapitánkou Ing. B. B.. Do súčasnej doby boli vykonávané procesné úkony pred začatím trestného stíhania, ktoré bude v blízkej dobe začaté.

27. S prihliadnutím na uvedené zistenia v súvislosti s trestným konaním vedeným voči otcovi, z dôvodu preventívnej ochrany maloletého dieťaťa pred zabránením násilia na jeho osobe v akejkoľvek forme, odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu spôsobom vyjadreným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Za daných okolností by bolo akékoľvek ďalšie dokazovanie v prejednávanej veci nielen prvoinštančným, ale i odvolacím súdom nadbytočné, pretože súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov (§ 193 CSP). Matka v odvolaní súhlasila s úpravou styku otca s maloletým dieťaťom, zotrvala však na požiadavke jej prítomnosti počas styku. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým dieťaťom prihliadal na najlepší záujem dieťaťa, prihliadal na skutočnosť, že maloleté dieťa je v útlom veku a otec s maloletým dieťaťom v poslednom období nebol v priamom bezprostrednom kontakte bez prítomnosti matky. Vzhľadom na aktuálnu situáciu, prebiehajúce trestné konanie, je žiadúce, aby sa otec s maloletým dieťaťom stretával za prítomnosti matky. Matka v danom štádiu nemôže brániť otcovi v styku s maloletým dieťaťom, práve naopak, je povinná vytvárať podmienky pre hladký priebeh týchto stretnutí. Rodičia sú povinní práva svojich detí nielen deklarovať, ale najmä rešpektovať a v maximálnej miere sa im prispôbiť. Iný postup je kontraproduktívny a vedie k odcudzeniu otca s maloletým dieťaťom a ochladeniu ich vzájomných vzťahov, čo nie je vôbec žiadúce. V prípade ukončenia trestného konania bude potrebné uvažovať o novej úprave styku, a to s ohľadom na jeho konečný výsledok. Otec má právo podieľať sa na výchove dieťaťa, ktorú môže realizovať práve prostredníctvom upraveného styku, avšak za predpokladu, že uskutočňovanie styku ani len potencionálne neohrozuje zdravý vývoj dieťaťa.

28. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o úprave styku otca s maloletým dieťaťom, tak ako to vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia a zároveň upravil aj súvisiace povinnosti obidvoch rodičov, ktoré im vyplývajú z upraveného styku.

29. V časti nenapadnutej odvolaním zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

30. O trovách konania rozhodol krajský súd v súlade s ust. § 396 ods. 1, 2 CSP a § 52 CMP.

31. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.